

ב"ה

אורם של ישראל

בחנוכה

בראשית רבוח ב' ד:

"הארץ הייתה תהה – זה גלות בבל... יובחו – זה גלות מדי...
'וחשך' – זה גלות יון שהחשיכה עיניהם של ישראל בגזירותיהן
שהיתה אומרת להם: כתבו על קרון השור שאין לכם חלק באלהי ישראל
'על פני תהום' – זה גלות מלכת הרשעה שאין להם זוקר כמו התהום...
'רוח אלוהים מרוחפת' – זה רוחו של מלך המשיח".

2. מהרייל, נר מצוח עמי יד-טו:

"וינה הتبאר בזה דברי חכמי יון מה שראו בזה
שאמרו כתבו על קרון השור שאין לכם חלק באלהי ישראל,
כי אמרו מצד ישראלי עשו את העגל מיד שהוציאו אותם מצרים
אם כן מורה שאין להם חס וחלילה חלק באלהי ישראל,
כי הדבר שהוא בעצם הוא ראשונה והעגל היה ראשון
וזהו מה שאמרו כתבו על קרון השור ולא אמרו כתבו על ניר
כי הקרון היה מן השור עצמו ורצו לומר שעשו העגל
והחטא זה דבר עצמי להם ולא דבר מקרה ולכך אין להם חלק באלהי ישראל
ואין לך דבר שהוא קשה יותר מן הקרון.
ואמרו כי דבר זה יש להם לישראל מצד קושי ערוף שיש בהם
וקושי ערוף בודאי מצד עצמם, לכך העגל הוא מצד עצם
כמו שאמר השם יתברך במעשה העגל¹ רأיתי את העם הזה והנה עם קשה ערך
הוא,
הרף ממני וגו", כך אמרו היוונים ולא הבינו התשובה על זה".

3. שמוטות רבוח מא ב:

"אמר ר' לוי: ישראל שעמדין למטה וחוקקם עבודה זרה להכיסו ליזכרם
בדכתיב: 'ייקח מידם ויצר אותו בחורת'²
והקב"ה ישב למלון וחוקק להם לוחות לחתת להם חיים
שנאמרה: 'ויתן אל משה ככלתו' קני' לך ד' הצדקה ולנו בשית הפנינים".

¹ דברים ט ג-יד.

² שמוטות לב' ד.

4. ישעיהו מט יד-טו:

ג'ו- **וְתֵאָמַר צִיּוֹן עֲזַבְנִי ד' וְאֶדְבִּי שְׁכַחְנִי:**

ז'א- **בַּתְשִׁפְךָ אֲשָׁה עַלְהָ מְרֻמָּם קָנוּ בְּטָנָה גַּם אֶלָּה תְּשִׁפְתָּנָה וְאֶنְכִּי לֹא אֲשִׁפָּתָה:**

5. ברבות לב ע"ב:

"ותאמר ציון [עם ישראל בזמן הגלות] עזبني ד' וד' שכחני - הימנו עדובה הימנו

שכחנה

אמר ריש לקיש: אמרה נסota ישראל לפני הקדוש ברוך הוא:

רבונו של עולם! אדם נשא אשה על אשתו ראשונה ذוכר מעשה הראשונה

אתה עזבתני ושכחתי. אמר לה הקדוש ברוך הוא:

בת! שנים עשר מזלות בראתך ברקיע ועל כל מזל ומזל בראתך לו שלשים חיל

ועל כל חיל וחיל בראתך לו שלשים לגיאן

ועל כל לגיאן ולגיאן בראתך לו שלשים רהטן

ועל כל רהטן ורהטן בראתך לו שלשים קרטון

ועל כל קרטון וקרטון בראתך לו שלשים גסטרא

ועל כל גסטרא וגסטרא תלית בו שלוש מאות וששים וחמשה אלף רבוא כוכבים

כנגד ימות החמה, וכולן לא בראתך אלא בשביילך

ואת אמרת עזבתני ושכחתי?!

'התשכה אשה עלה [עלול שלא]?'³ אמר הקדוש ברוך הוא:

כלום אשכח עלות אילם ופטרי רחמים שהקרבת לפני בדבר?

אמרה לפניו: רבונו של עולם!

חויל ואין שכחה לפני כסא כבודך שמא לא תשכח לי מעשה העgal?

אמר לה: 'אם אלה תשכחנה'. אמרה לפניו: רבונו של עולם!

חויל ויש שכחה לפני כסא כבודך שמא תשכח לי מעשה סינו'

[שאמורתי נעשה ונשמע]. אמר לה: 'ונכני לא אשכחך'.

והימנו דאמר רבי אלעזר אמר רב אושאיה: מי דכתיב 'אם אלה תשכחנה'?

זה מעשה העgal [שאמרו בו 'אללה אלהיך ישראלי']

ו'ונכני לא אשכחך' זה מעשה סינו [שנאמר בו 'ונכני ד' אלהיך']".

6. נור מצוחה עמי יג:

"והשכחה שנאמר כאן אין הפירוש כמו השכחה שהוא [ביחס] אל האדם

כי חס וחלילה שייהיה נאמר שכחה בו יתברך,

אבל השכחה הנאמרת כאן רצח לומר הסורה ויסלוק מאותו".

³ שם שם טו.

7. שם:

"ואמר התשכה אשה עלה – כמו שאין סילוק לפרי בطن של אם מן האם
 לרוב הצירוף והחבור שיש לאם אל בנה
 קר אין סילוק ופירושו לישראל מהשם יתברך
 לרוב החبور והצירוף שיש לישראל עם השם יתברך מצד שהם כמו בני נחشبם
 זה נראה מצד שהקריבו לפני השם יתברך קרבנות במדבר
 שאין ראוי شيء מקריבן שם במדבר כי אין רגיל ושכיח שימצא במדבר פרים
 ועם כל זה הקריבו ושל זה מפני כי עצם ישראל הם גבראים על זה...
 והחבור הזה הוא מצד עצם ישראל".

8. רמב"ט מורה נבוכים ח"ב פרק מה:

גמרא
הנתק
הסוטה
הנתקה
 – "תחילת מדרגות הנבואה – שיולה לאיש עזר אלוקי
 שיעשו יזרחו למעשה טוב גדול,
 כהצלת קהל חשובים מקהלה רעים, או הצלת חשובים וגדול,
 או השפייע טוב על אנשים רבים
 וימצא מעצמו להזמנתו ומביא לעשות – וזאת תקרה רוח ד'".

9. שבת כג ע"א:

"מאי מברך? [מה מברכים על נר חנוכה?]
 מברך 'אשר קדשנו במצוותיו וצונו להזליך נר של חנוכה'.
 והיכן ציוננו? רב איה אמר: מלא תسور".

10. אורות, אורות תחתית יא:

"השכל היהודי, מצד מקור מחצומו הרוחני האלקי,
 הוא שכל אליו, ורצוון רצון אליו הוא.
 הגאגועים והאהבה של האומה יכולה הם נוראים ועומקים לאין קץ
 דזוקא לשலמות האלוהיות העליונה.
 מובלעת אהבה זו בשיר השירים בהדר צבעיה, שאין העולם כדי להם.
 מתגלת או רתכני זה בצדיקים עליונים של הדורות, שרצוון הוא יסוד העולם
 ודבריהם דברי אלחים חיים ודבר אחד מדבריהם לא ישוב ריקם,
 כי דבר ד' אלהי עולם בפיהם תמיד".